

Spis treści
Inhalt
Table of Contents

..... (Kazimierz Michał Ujazdowski)	5
Polacy–Żydzi – wojna – okupacja (Władysław Bartoszewski).....	6
Polen – Juden – Krieg – Okkupation (Władysław Bartoszewski)	16
Poles–Jews War – Occupation (Władysław Bartoszewski)	26

I

Dokumentacja polska.

Władze Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i Polacy poza krajem

Polnische Dokumente

von Behörden der Republik Polen im Exil und Polen im Ausland

Polish Documentation

Authorities of the Republic of Poland in Exile and Poles Abroad

I/1 **37**

1940, marzec, 5, Angers. Przemówienie premiera gen. dyw. Władysława Sikorskiego na posiedzeniu Rady Narodowej RP (fragment)

5. März 1940, Angers. Ansprache des Premierministers, Generalleutnant Władysław Sikorski, auf einer Sitzung des Nationalrates der Republik Polen (*Rada Narodowa RP*) – Ausschnitt

5 March 1940, Angers. Speech by Prime Minister, Lieutenant-General Władysław Sikorski at a session of the National Council of the Republic of Poland (*Rada Narodowa RP*) – extract

I/2 **38**

1940, kwiecień, 17, Paryż. Wspólna deklaracja rządów Polski, Wielkiej Brytanii i Francji w sprawie zbrodni niemieckich, ogłoszona z inicjatywy polskiej (fragmenty)

17. April 1940, Paris. Gemeinsame Deklaration der Regierungen Polens, Großbritanniens und Frankreichs über die deutschen Verbrechen, verkündet auf Initiative Polens (Ausschnitte)

17 April 1940, Paris. Joint Declaration of the Governments of Poland, Great Britain and France on the subject of German atrocities, issued at the initiative of Poland (extract)

I/3 **39**

1940, sierpień, 19, Londyn. Komunikat *Żydzi w wojsku polskim* na łamach urzędowego „Dziennika Polskiego”, zawierający fragment rozkazu Naczelnego Wodza gen. dyw. Władysława Sikorskiego z 5 VIII 1940

19. August 1940, London. Communiqué „Die Juden in der polnischen Armee” in der regierungsamtlichen „Polnischen Tageszeitung” (*Dziennik Polski*) mit einem Auszug aus dem Befehl des Oberbefehlshabers, Divisionsgeneral Władysław Sikorski, vom 5. August 1940

19 August 1940, London. Article entitled ‘Jews in the Polish Army’ in the official publication ‘The Polish Daily’ (*Dziennik Polski*) containing excerpts of an order issued by the Commander in Chief, Lieutenant-General Władysław Sikorski dated 5.VIII.1940

I/4 **40**

1940, listopad, 3, Londyn. Deklaracja rządu Polski złożona przez ministra pracy i opieki społecznej RP Jana Stańczyka podczas uroczystej Akademii Żydostwa Polskiego

3. November 1940, London. Erklärung der polnischen Regierung, abgegeben vom Minister für Arbeit und Sozialfürsorge Jan Stańczyk auf einer Feierstunde des polnischen Judentums

3 November 1940, London. Declaration of the Government of the Republic of Poland presented by the Minister of Labour and Social Welfare Jan Stańczyk during a manifestation and rally of Polish Jewry

I/5	44
1941, styczeń, 13, Londyn. Polemika członka Rady Narodowej RP Ignacego Schwarzbarta z „Dziennikiem Polskim” w sprawie żydowskiej Służby Porządkowej w getcie warszawskim	
13. Januar 1941, London. Polemik des Mitglieds des Nationalrates der Republik Polen Ignacy Schwarzbart mit der „Polnischen Tageszeitung” (<i>Dziennik Polski</i>) über den jüdischen Ordnungsdienst im Warschauer Ghetto	
13 January 1941, London. A Polemic between Ignacy Schwartzbart, member of the National Council of the Republic of Poland and ‘The Polish Daily’ (<i>Dziennik Polski</i>) concerning the matter of the Jewish Police in the Warsaw Ghetto	
I/6	46
1941, kwiecień, 20, Londyn. Odczyt ministra pracy i opieki społecznej RP Jana Stańczyka o kwestii żydowskiej w Polsce	
20. April 1941, London. Vortrag des Ministers für Arbeit und Sozialfürsorge Jan Stańczyk über die Judenfrage in Polen	
20 April 1941, London. A speech by the Minister of Labour and Social Welfare Jan Stańczyk on the Jewish question in Poland	
I/7	55
1941, czerwiec, 4, Londyn. Przemówienie premiera gen. broni Władysława Sikorskiego podczas posiedzenia Rady Narodowej RP (fragment poświęcony kwestii żydowskiej)	
4. Juni 1941, London. Ansprache des Premierministers, Generaloberst Władysław Sikorski, auf einer Sitzung des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>) – der Judenfrage gewidmeter Ausschnitt	
4 June 1941, London. Statement by Prime Minister, General Władysław Sikorski during a session of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>) – an excerpt concerning the Jewish question	
I/8	57
1941, czerwiec, 11, Londyn. Uchwała rządu Polski w sprawie polityki wobec Żydów	
11. Juni 1941, London. Beschluß der polnischen Regierung zur Politik gegenüber den Juden	
11 June 1941, London. Declaration of the Government of the Republic of Poland concerning policy towards Jews	
I/9	58
1941, grudzień 14, Nowy Jork. Oświadczenie ministra pracy i opieki społecznej RP Jana Stańczyka na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Żydowskiego Komitetu Robotniczego	
14. Dezember 1941, New York. Erklärung des Ministers für Arbeit und Sozialfürsorge Jan Stańczyk auf einer Tagung des Exekutivkomitees des Jüdischen Arbeiterkomitees	
14 December 1941, New York. Statement of the Minister of Labour and Social Welfare of the Republic of Poland Jan Stańczyk at a meeting of the Executive Committee of the Jewish Workers Committee	
I/10	62
1941, grudzień, 15, Nowy Jork. Wspólna deklaracja zagranicznych przedstawicielstw Polskiej Partii Socjalistycznej i „Bundu” o celach i zadaniach ruchu robotniczego w Polsce po wojnie (fragment o kwestii żydowskiej)	
15. Dezember 1941, New York. Gemeinsame Deklaration ausländischer Vertreter der Polnischen Sozialistischen Partei und des „Bund” über die Ziele und Aufgaben der Arbeiterbewegung in Polen nach dem Krieg (Ausschnitt zur Judenfrage)	
15 December 1941, New York. A joint declaration by representatives of the Foreign Committee of the Polish Socialist Party and the ‘Bund’ concerning the goals and responsibilities of the worker’s movement in Poland after the war (a section concerning the Jewish question)	

I/11	63
1942, styczeń, 13, Londyn. Wspólna deklaracja rządów 9 państw alianckich o ukaraniu zbrodni władz okupacyjnych	
13. Januar 1942, London. Gemeinsame Deklaration der Regierungen von neun alliierten Staaten über die Bestrafung der Verbrechen von Besatzungsbehörden	
13 January 1942, London. Joint Declaration of the Nine Allied Governments concerning punishment for war crimes by occupying forces	
I/12	67
1942, luty, 24, Londyn. Deklaracja programowa rządu Polski ogłoszona przez premiera gen. broni Władysława Sikorskiego na pierwszym posiedzeniu Rady Narodowej RP (fragment o mniejszościach narodowościowych)	
24. Februar 1942, London. Programmatische Erklärung der polnischen Regierung, abgegeben von Premierminister Generaloberst Władysław Sikorski auf der ersten Sitzung des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>) – Auszug über die nationalen Minderheiten	
24 February 1942, London. Policy Declaration of the Government of the Republic of Poland announced by Prime Minister, General Władysław Sikorski at the first session of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>) – excerpt referencing national minorities	
I/13	68
1942, czerwiec, 23, Londyn. Oświadczenie Polskiej Agencji Telegraficznej w sprawie rzekomego upośledzenia obywateli polskich narodowości żydowskiej przy rozdziale pomocy w ZSRR	
23. Juni 1942, London. Erklärung der Polnischen Telegraphenagentur zur Frage der sogenannten Benachteiligung polnischer Bürger jüdischer Nationalität bei der Verteilung von Unterstützung in der UdSSR	
23 June 1942, London. Polish Telegraphic Agency Statement concerning the purported discrimination against Poles of Jewish nationality during the distribution of aid in the USSR	
I/14	70
1942, wrzesień, 17, Londyn. Komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej o akcji rządu Polski wobec antyżydowskich zarządzeń rządu Vichy	
17. September 1942, London. Communiqué der Polnischen Telegraphenagentur über die Aktion der polnischen Regierung gegen die antijüdischen Verordnungen der Vichy-Regierung	
17 September 1942, London. Communiqué of the Polish Telegraphic Agency regarding the action of the Government of the Republic of Poland in response to the anti-Jewish decrees of the Vichy Government	
I/15	71
1942, październik, 29, Londyn. Przemówienie premiera gen. broni Władysława Sikorskiego podczas Zgromadzenia Protestacyjnego w Royal Albert Hall przeciwko niemieckim prześladowaniom Żydów	
29. Oktober 1942, London. Ansprache von Premierminister Generaloberst Władysław Sikorski auf einer Protestkundgebung in der Royal Albert Hall gegen die deutsche Judenverfolgung	
29 October 1942, London. Speech by Prime Minister, General Władysław Sikorski during a Protest Rally in Royal Albert Hall held in response to German persecution of Jews	
I/16	74
1942, listopad, 27, Londyn. Przemówienie wicepremiera Stanisława Mikołajczyka podczas posiedzenia Rady Narodowej RP	
27. November 1942, London. Rede von Vizepremier Stanisław Mikołajczyk auf der Tagung des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>)	
27 November 1942, London. Speech by Deputy Prime Minister Stanisław Mikołajczyk during a session of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>)	

I/17	78
1942, listopad, 27, Londyn. Uchwała Rady Narodowej RP w sprawie masowych niemieckich mordów ludności żydowskiej w okupowanej Polsce	
27. November 1942, London. Beschluß des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>) zur Frage der deutschen Massenmorde an der jüdischen Bevölkerung in Polen	
27 November 1942, London. Resolution of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>) concerning the matter of the mass murder of Jewish civilians by Germans in Occupied Poland	
I/18	81
1942, grudzień, 3, Londyn. Opublikowanie dokumentacji polemiki ministra informacji i dokumentacji RP Stanisława Strońskiego z członkiem Rady Narodowej RP Ignacym Schwarzbartem w sprawie rzekomego opuszczenia w sprawozdaniu radiowym jednego zdania z przemówienia premiera gen. broni Władysława Sikorskiego z 29 X 1941	
3. Dezember 1942, London. Veröffentlichung einer Dokumentation der Polemik des Ministers für Information und Dokumentation Stanisław Stroński mit dem Mitglied des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>) Ignacy Schwarzbart über das angebliche Weglassen eines Satzes aus der Rede von Premierminister Generaloberst Władysław Sikorski am 29. Oktober 1942 im Rundfunkbericht	
3 December 1942, London. Published documentation of the polemic of the Minister of Information and Documentation of the Republic of Poland, Stanisław Stroński, with a member of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>), Ignacy Schwarzbart on the issue of the purported omission of a sentence contained in the speech of Prime Minister, General Władysław Sikorski dated 29.X.1941	
I/19	86
1942, grudzień, 4, Nowy Jork. Artykuł płk. Ignacego Matuszewskiego <i>Ostatni krąg piekła</i> na łamach „Nowego Świata”	
4. Dezember 1942, New York. Artikel von Oberst Ignacy Matuszewski „Der letzte Kreis der Hölle” in „Neue Welt” (<i>Nowy Świat</i>)	
4 December 1942, New York. ‘The Ultimate Circle of Hell’ an article by Colonel Ignacy Matuszewski published in ‘The New World’ (<i>Nowy Świat</i>) newspaper	
I/20	90
1942, grudzień, 5, Tel Awiw. Manifestacja uchodźstwa polskiego przeciwko zbrodniom niemieckim na ludności żydowskiej	
5. Dezember 1942, Tel Aviv. Resolution der polnischen Flüchtlinge gegen die deutschen Verbrechen an der jüdischen Bevölkerung	
5 December, 1942 Tel Aviv. Demonstration by Polish exiles protesting the atrocities committed by Germans against Jewish civilians	
I/21	92
1942, grudzień, 10, Londyn. Nota ministra spraw zagranicznych RP Edwarda Raczyńskiego do rządów Narodów Zjednoczonych dotycząca zbrodni niemieckich na ludności żydowskiej w okupowanej Polsce	
10. Dezember 1942, London. Note des Außenministers Edward Raczyński an die Regierungen der alliierten Völker über die deutschen Verbrechen an der jüdischen Bevölkerung im besetzten Polen	
10 December 1942, London. A note from the Minister of Foreign Affairs Edward Raczyński to the governments of the United Nations concerning the German atrocities against the Jewish people in occupied Poland	
I/22	108
1942, grudzień, 14, Londyn. Przemówienie radiowe biskupa Karola Radońskiego	
14. Dezember 1942, London. Rundfunkansprache von Bischof Karol Radoński	
14 December 1942, London. Radio address by Bishop Karol Radoński	

I/23	110
1942, grudzień, 17, Londyn – Moskwa – Waszyngton. Deklaracja 12 państw sprzymierzonych w sprawie odpowiedzialności za zagładę Żydów	
17. Dezember 1942, London – Moskau – Washington. Deklaration der zwölf alliierten Staaten zur Frage der Verantwortung für die Vernichtung der Juden	
17 December 1942, London – Moscow – Washington. Declaration of the 12 Allied Governments in the matter of responsibility for the extermination of Jews	
I/24	112
1942, grudzień 17, Londyn. Przemówienie radiowe ministra spraw zagranicznych RP Edwarda Raczyńskiego do narodu angielskiego	
17. Dezember 1942, London. Rundfunkansprache des polnischen Außenministers Edward Raczyński an das englische Volk	
17 December 1942, London. Radio speech by the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Poland Edward Raczyński to the English nation	
I/25	115
1942, grudzień, 17, Londyn. Opublikowanie tekstów depesz wymienionych między ministrem spraw zagranicznych RP Edwardem Raczyńskim i przewodniczącym Światowej Organizacji Syjonistycznej (World Zionist Organization) Chaimem Weizmanem	
17. Dezember 1942, London. Veröffentlichung des Wortlauts der zwischen Außenminister Edward Raczyński und dem Vorsitzenden der World Zionist Organisation, Chaim Weizman, ausgetauschten Depeschen	
17 December 1942, London. Published texts of telegrams exchanged between the Minister of Foreign Affairs Edward Raczyński and the Chairman of the World Zionist Organisation Chaim Weizmann	
I/26	118
1943, styczeń, 26, Tel Awiw. Przemówienie ministra-delegata rządu RP na [Bliskim] Wschodzie Stanisława Kota podczas spotkania z Reprezentacją Żydostwa Polskiego	
26. Januar 1943, Tel Aviv. Ansprache Minister Stanisław Kots, des Abgesandten der polnischen Regierung im [Nahen] Osten, bei einem Treffen mit einer Vertretung des polnischen Judentums (<i>Reprezentacja Żydostwa Polskiego</i>)	
26 January 1943, Tel Aviv. Speech by Minister Stanisław Kot, Envoy of the Government of the Republic of Poland in the [Middle] East, during a meeting with Representatives of Polish Jewry (<i>Reprezentacja Żydostwa Polskiego</i>)	
I/27	124
1943, marzec, 5, Londyn. Uchwała Komitetu Zagranicznego Polskiej Partii Socjalistycznej w związku z rozstrzelaniem w ZSRR Henryka Erlicha i Wiktora Altera	
5. März 1943, London. Beschluß des Auslandskomitees der Polnischen Sozialistischen Partei in Zusammenhang mit der Erschießung von Henryk Erlich und Wiktor Alter in der UdSSR	
5 March 1943, London. Resolution of the Foreign Committee of the Polish Socialist Party concerning the execution of Henryk Erlich and Wiktor Alter in the USSR	
I/28	126
1943, kwiecień, 5, Londyn. Uchwała Rady Narodowej RP po rozstrzelaniu w ZSRR Henryka Erlicha i Wiktora Altera	
5. April 1943, London. Beschluß des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>) nach der Erschießung von Henryk Erlich und Wiktor Alter in der UdSSR	
5 April 1943, London. Resolution of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>) concerning the execution of Henryk Erlich and Wiktor Alter in the USSR	

I/29	128
1943, maj, 4, Londyn. Przemówienie radiowe do kraju premiera gen. broni Władysława Sikorskiego (fragment o walce getta warszawskiego)	
4. Mai 1943, London. Für Polen bestimmte Rundfunkansprache von Premierminister Generaloberst Władysław Sikorski (Ausschnitt über den Kampf im Warschauer Ghetto)	
4 May 1943, London. Radio address to the Nation by Prime Minister, General Władysław Sikorski (excerpt regarding the Battle in the Warsaw Ghetto)	
I/30	129
1943, maj, 21, Londyn. Przemówienie przewodniczącego Rady Narodowej RP prof. Stanisława Grabskiego podczas uroczystości pogrzebowych Szmula Zygielbojma	
21. Mai 1943, London. Ansprache des Vorsitzenden des Nationalrates der Republik Polen (<i>Rada Narodowa RP</i>), Prof. Stanisław Grabski, bei der feierlichen Beisetzung von Szmul Zygielbojm	
21. May 1943, London. Eulogy by the Chairman of the National Council of the Republic of Poland (<i>Rada Narodowa RP</i>) Professor Stanislaw Grabski during the services for Szmul Zygielbojm	
I/31	132
1943, czerwiec, 2, Jerozolima. Wspomnienie pośmiertne Mariana Czuchnowskiego o Szmulu Zygielbojmie na łamach „Gazety Polskiej”	
2. Juni 1943, Jerusalem. Postume Erinnerung Marian Czuchnowskis an Szmul Zygielbojm in der „Polnischen Zeitung” (<i>Gazeta Polska</i>)	
2 June 1943, Jerusalem. Eulogistic Recollections on Szmul Zygielbojm by Marian Czuchnowski on the pages of ‘The Polish Gazette’ (<i>Gazeta Polska</i>)	
I/32	137
1943, lipiec, 22, Londyn. Rozkaz oficcerski tajny nr 6 ministra obrony narodowej RP gen. dyw. Mariana Kukiela	
22. Juli 1943, London. Geheimer Offiziersbefehl Nr. 6 des Ministers für Nationale Verteidigung, Generalleutnant Marian Kukiel	
22 July 1943, London. Officer’s Order No. 6, Secret, issued by the Minister of National Defense of the Republic of Poland Lieutenant-General Marian Kukiel	
I/33	142
1943, sierpień, 13, Londyn. Wywiad Naczelnego Wodza gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego dla Żydowskiej Agencji Telegraficznej	
13. August 1943, London. Interview des Oberbefehlshabers Generaloberst Kazimierz Sosnkowski für die Jüdische Telegraphenagentur	
13 August 1943, London. Interview with the Commander-in-Chief, General Kazimierz Sosnkowski by the Jewish Telegraph Agency	
I/34	144
1943, wrzesień, 29, Glasgow. Artykuł <i>Polscy żołnierze – Żydzi obchodzą dziś Nowy Rok</i> na łamach „Dziennika Żołnierza”	
29. September 1943, Glasgow. Artikel „Die jüdischen polnischen Soldaten begehen heute das Neujahrsfest” in der „Soldaten-Tageszeitung” (<i>Dziennik Żołnierza</i>)	
29 September 1943, Glasgow. ‘Polish Soldiers – Today is the Jewish New Year’ published in the ‘The Soldier’s Daily’ (<i>Dziennik Żołnierza</i>)	
I/35	146
1943, wrzesień, 30, Glasgow. Uroczystości religijne żydowskiego Nowego Roku w I Korpusie Polskim	
30. September 1943, Glasgow. Religiöse Feierlichkeiten des jüdischen Neuen Jahres im I. Polnischen Korps	
30 September 1943 Glasgow. Religious Observances of the Jewish New Year in the I Polish Corps	

I/36	151
1944, marzec, 13, Londyn. Rozkaz nr 1 ministra obrony narodowej RP gen. dyw. Mariana Kukiela	
13. März 1944, London. Befehl Nr. 1 des Ministers für nationale Verteidigung, Generalleutnant Marian Kukiel	
13 March 1943, London. Lieutenant-General Marian Kukiel, Minister of Defense of the Republic of Poland, Order No. 1	
I/37	154
1944, marzec, 20, Londyn. Rozkaz nr 4 Naczelnego Wodza gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego	
20. März 1944, London. Befehl Nr. 4 des Oberbefehlshabers, Generaloberst Kazimierz Sosnkowski	
20 March 1944, London. Commander-in-Chief, General Kazimierz Sosnkowski, Order No. 4	
I/38	157
1944, kwiecień, 13, Londyn. Komentarz Tadeusza Horko na łamach urzędowego „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza” pt. <i>Komu na tym zależy?</i>	
13. April 1944, London. Kommentar „Wem ist daran gelegen?” von Tadeusz Horko in der regierungsamtlichen „Polnischen Tageszeitung und Soldaten-Tageszeitung” (<i>Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza</i>)	
13 April 1943 London. Commentary of Tadeusz Horko entitled ‘Who Is Behind This?’, published in the official journal ‘The Polish Daily and The Soldier’s Daily’ (<i>Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza</i>)	
I/39	161
1944, kwiecień, 24, Londyn. Artykuł <i>Skazani za dezercję</i> na łamach urzędowego „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza”	
24. April 1944, London. Artikel „Wegen Desertion verurteilt” in der regierungsamtlichen „Polnischen Tageszeitung und Soldaten-Tageszeitung” (<i>Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza</i>)	
24 April 1944, London. ‘Sentenced for Desertion’, an article published in the official journal ‘The Polish Daily and The Soldier’s Daily’ (<i>Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza</i>)	
I/40	164
1944, kwiecień, 25, Londyn. Komunikat ministra obrony narodowej RP gen. dyw. Mariana Kukiela	
25. April 1944, London. Communiqué des Ministers für nationale Verteidigung, Generalleutnant Marian Kukiel	
25 April 1944, London. Communiqué of the Minister of National Defense of the Republic of Poland Lieutenant-General Marian Kukiel	
I/41	167
1944, maj, 12, Londyn. Komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej o amnestii dla żołnierzy – Żydów skazanych za dezercję	
12. Mai 1944, London. Communiqué der Polnischen Telegraphen-Agentur über die Amnestierung der wegen Desertion verurteilten jüdischen Soldaten	
12 May 1944, London. Communiqué of the Polish Telegraphic Agency announcing an amnesty for Jewish soldiers sentenced for desertion	

I/42	170
1944, maj, 26, Londyn. Deklaracja rządu Polski odczytana podczas pierwszego posiedzenia Rady ds. Ratowania Ludności Żydowskiej w Polsce	
26. Mai 1944, London. Regierungserklärung der polnischen Regierung, verlesen auf der ersten Sitzung des Rates zur Rettung der jüdischen Bevölkerung in Polen (<i>Rada ds. Ratowania Ludności Żydowskiej w Polsce</i>)	
26 May 1944, London. Declaration of the Government of the Republic of Poland announced at the first session of the Council for Rescue of Jews in Poland (<i>Rada ds. Ratowania Ludności Żydowskiej w Polsce</i>)	

II

Dokumentacja polska. Polskie Państwo Podziemne

Polnische Dokumente des polnischen Untergrundstaates

Polish Documentation Polish Underground State

II/1	181
1939, listopad, 7, Wilno. <i>Manifest Wolności</i> konspiracyjnej Organizacji Niepodległościowo-Socjalistycznej „Wolność” (fragment)	
7. November 1939, Wilna. „Freiheits-Manifest” der konspirativen sozialistischen Unabhängigkeitsorganisation „Freiheit” (<i>Organizacja Niepodległościowo-Socjalistyczna „Wolność”</i>), Auszug	
7 November 1939, Wilno. ‘Liberty Manifesto’ of the underground Independence-Socialist Underground Organization ‘Freedom’ (<i>Organizacja Niepodległościowo-Socjalistyczna „Wolność”</i>), excerpt	
II/2	182
1940, listopad, Warszawa. Odezwa konspiracyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej <i>Do ludu pracującego Warszawy</i> w związku z utworzeniem getta	
November 1940, Warschau. Aufruf der konspirativen Sozialistischen Partei Polens „An das werktätige Volk Warschau” – im Zusammenhang mit der Einrichtung des Ghettos	
November 1940, Warsaw. Proclamation of the underground Polish Socialist Party ‘To the Working People of Warsaw’ following the creation of the Ghetto	
II/3	188
1941, marzec, 6, Warszawa. Zakaz wstępowania do służby pomocniczej przy straży baraków w obozach pracy dla Żydów, opublikowany na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Związku Walki Zbrojnej	
6. März 1941, Warschau. Verbot, in den Hilfsdienst der Barackenwache in Arbeitslagern für Juden einzutreten, veröffentlicht im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) des Bundes für den bewaffneten Kampf (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>)	
6 March 1941, Warsaw. Interdiction on joining the auxiliary services guarding the barracks in Jewish labor camps, published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Union of Armed Struggle (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>)	
II/4	190
1941, maj 23, Warszawa. Artykuł <i>Żydzi</i> na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Związku Walki Zbrojnej	
23. Mai 1941, Warschau. Artikel „Die Juden” im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) des Bundes für den bewaffneten Kampf (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>)	
23 May 1941, Warsaw. ‘Jews’ an article published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Union of Armed Struggle (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>)	

II/5	197
1941, wrzesień, 25, Warszawa. Depesza nr 354 Komendanta Głównego Związku Walki Zbrojnej gen. bryg. Stefana Roweckiego „Kaliny” do Naczelnego Wodza gen. broni Władysława Sikorskiego „Strażnicy”	
25. September 1941, Warschau. Depesche Nr. 354 des Oberkommandierenden des Bundes für den bewaffneten Kampf (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>), Generalmajor Stefan Rowecki, Deckname „Kalina”, an den Oberbefehlshaber, Generaloberst Władysław Sikorski, Deckname „Hüter” (<i>Strażnica</i>)	
25 September 1941, Warsaw. Telegram No. 354 of the Commander-in-Chief of the Union of Armed Struggle (<i>Związek Walki Zbrojnej</i>), Major-General Stefan Rowecki (pseudonym) ‘Kalina’ to the Commander-in-Chief of the Polish Armed Forces, General Władysław Sikorski (pseudonym) ‘ <i>Strażnica</i> ’	
II/6	199
1941, listopad, 30, Warszawa. Artykuł <i>Solidarność ofiar – to także braterstwo broni</i> na łamach konspiracyjnej lewicowo-socjalistycznej „Barykady Wolności” (fragmenty)	
30. November 1941, London. Artikel „Solidarität der Opfer – auch das ist Waffenbrüderschaft” in der konspirativen linkssozialistischen Publikation „Barrikade der Freiheit” (<i>Barykada Wolności</i>), Ausschnitte	
30 November 1941, Warsaw. ‘Victims Solidarity – Means Brotherhood in Arms’ an article published in the underground left wing-socialist journal ‘Freedom’s Barricade’ (<i>Barykada Wolności</i>), excerpt	
II/7	200
1942, kwiecień, 30, Warszawa. Artykuł <i>Żydzi</i> na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Armii Krajowej	
30. April 1942, Warschau. Artikel „Die Juden” im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>)	
30 April 1942, Warsaw. ‘Jews’ an article published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>)	
II/8	207
1942, lipiec 30, Warszawa. Artykuł <i>Początek likwidacji ghetta</i> na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Armii Krajowej	
30. Juli 1942, Warschau. Artikel „Der Beginn der Auflösung des Ghettos” im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>)	
30 July 1942, Warsaw. ‘The Ghetto Liquidation Begins’ an article published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>)	
II/9	210
1942, sierpień, 1, Warszawa. Artykuł <i>Pogrom Żydów w Warszawie</i> na łamach konspiracyjnej „Trybuny Wolności” Polskiej Partii Robotniczej	
1. September 1942, Warschau. Artikel „Pogrom an den Juden in Warschau” in der konspirativen „Tribüne der Freiheit” (<i>Trybuna Wolności</i>) der Polnischen Arbeiterpartei (<i>Polska Partia Robotnicza</i>)	
1 August 1942, Warsaw. ‘Pogrom of Jews in Warsaw’, article published in the underground journal ‘Liberty Tribune’ (<i>Trybuna Wolności</i>) of the Polish Worker’s Party (<i>Polska Partia Robotnicza</i>)	
II/10	212
1942, sierpień, Warszawa. Odezwa <i>Protest!</i> konspiracyjnego Frontu Odrodzenia Polski pióra Zofii Kossak	
August 1942, Warschau. Von Zofia Kossak verfaßter Aufruf „Protest!” der konspirativen Front der Wiedergeburt Polens (<i>Front Odrodzenia Polski</i>)	
August 1942, Warsaw. ‘Protest!’ a proclamation of the underground Front for the Rebirth of Poland (<i>Front Odrodzenia Polski</i>), authored by Zofia Kossak	

II/11.....	216
1942, wrzesień, 16, Warszawa. <i>Oświadczenie</i> konspiracyjnego Kierownictwa Walki Cywilnej w sprawie niemieckich zbrodni na ludności żydowskiej	
16. September 1942, Warschau. „Erklärung” der konspirativen Führung des Zivilen Kampfes (<i>Kierownictwo Walki Cywilnej</i>) zu den deutschen Verbrechen an der jüdischen Bevölkerung	
16 September 1942, Warsaw. ‘Declaration’ of the underground Directorate of Civil Resistance (<i>Kierownictwo Walki Cywilnej</i>) on the issue of German atrocities against the Jewish people	
II/12.....	218
1943, styczeń, 4, Warszawa. Depesza nr 1125 Dowódcy Armii Krajowej gen. bryg. Stefana Roweckiego „Kaliny” do Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie	
4. Januar 1943, Warschau. Depesche Nr. 1125 des Befehlshabers der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>), Generalmajor Stefan Roweckis, Deckname „Kalina”, an den Stab des Obersten Heerführers in London	
4 January 1943, Warsaw. Telegram No. 1125 from the Commander of the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>) Major-General Stefan Rowecki (pseudonym) ‘Kalina’ to the High Command in London	
II/13.....	219
1943, marzec, 11, Warszawa <i>Ostrzeżenie</i> konspiracyjnego Kierownictwa Walki Cywilnej pod adresem tzw. szmalcowników	
11. März 1943, Warschau. „Warnung” der konspirativen Führung des Zivilen Kampfes (<i>Kierownictwo Walki Cywilnej</i>), gerichtet an die sog. Szmalcownicy	
11 March 1943, Warsaw. ‘Warning’ addressed to black market profiteers so-called ‘szmalcownicy’ issued by the underground Directorate of Civil Resistance (<i>Kierownictwo Walki Cywilnej</i>)	
II/14.....	221
1943, marzec, 18, Warszawa. Artykuł <i>Hieny</i> na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Armii Krajowej	
18. März 1943, Warschau. Artikel „Hyänen” im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>)	
18 March 1943, Warsaw. ‘Hyenas’ an article published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>)	
II/15.....	223
1943, marzec, Warszawa. Artykuł <i>W imieniu Rzeczypospolitej!</i> na łamach konspiracyjnej „Prawdy” Frontu Odrodzenia Polski	
März 1943, Warschau. Artikel „Im Namen der Republik!” in der konspirativen „Wahrheit” (<i>Prawda</i>) der Front der Wiedergeburt Polens (<i>Front Odrodzenia Polski</i>)	
March 1943, Warsaw. ‘In the Name of the Republic’ article published in the underground journal ‘Truth’ (<i>Prawda</i>) issued by the Front for the Rebirth of Poland (<i>Front Odrodzenia Polski</i>)	
II/16.....	225
1943, kwiecień, 22, Warszawa. Odezwa <i>Towarzysze i Obywatele!</i> konspiracyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej – WRN	
22. April 1943, Warschau. Aufruf „Genossen und Bürger!” der konspirativen Polnischen Sozialistischen Partei – WRN (Freiheit-Gleichheit-Unabhängigkeit)	
22 April 1943, Warsaw. ‘Comrades and Citizens!’ a Proclamation issued by the underground Polish Socialist Party – WRN (Freedom-Equality-Independence)	

II/17	228
1943, kwiecień, 28, Warszawa. Artykuł <i>Ostatni akt tragedii żydowskiej</i> na łamach konspiracyjnej „Iskry” Związku Syndykalistów Polskich	
28. April 1943, Warschau. Artikel „Der letzte Akt der jüdischen Tragödie” in der konspirativen „Der Funke” (<i>Iskra</i>) des Verbandes polnischer Syndikalisten (<i>Związek Syndykalistów Polskich</i>)	
29 April 1943, Warsaw. ‘The Final Act of the Jewish Tragedy’ article published in the underground journal ‘Spark’ (<i>Iskra</i>) issued by the Association of Polish Syndicalists (<i>Związek Syndykalistów Polskich</i>)	
II/18	231
1943, kwiecień, 28, Warszawa. Artykuł <i>Ghetto warszawskie walczy</i> na łamach konspiracyjnej „Agencji Prasowej” Armii Krajowej (fragmenty)	
28. April 1943, Warschau. Artikel „Das Warschauer Ghetto kämpft” in der konspirativen „Presseagentur” (<i>Agencja Prasowa</i>) der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>), Ausschnitte	
28 April 1943, Warsaw. ‘The Warsaw Ghetto Fights’ article published in the underground ‘Press Agency’ (<i>Agencja Prasowa</i>) of the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>), excerpt	
II/19	233
1943, kwiecień, 28, Warszawa. Artykuł <i>Bestialstwo, jakiego świat nie widział...</i> na łamach konspiracyjnego dziennika „Nowy Dzień” (fragmenty)	
28. April 1943, Warschau. Artikel „Bestialität, wie sie die Welt noch nicht gesehen hat...” in der konspirativen Tageszeitung „Neuer Tag” (<i>Nowy Dzień</i>), Ausschnitte	
28 April 1943, Warsaw. ‘Atrocities Never Before Seen By the World...’ article published in the underground daily ‘New Day’ (<i>Nowy Dzień</i>), excerpt	
II/20	235
1943, kwiecień, 29, Warszawa. Artykuł <i>Ostatni akt wielkiej tragedii</i> na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Armii Krajowej	
29. April 1943, Warschau. Artikel „Der letzte Akt der großen Tragödie” im konspirativen „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>)	
29 April 1943, Warsaw. ‘The Last Act of a Great Tragedy’ article published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>)	
II/21	239
1943, kwiecień, 29, Warszawa. Artykuł <i>Ghetto broni się</i> na łamach konspiracyjnego „Tygodnia” Konwentu Organizacji Niepodległościowych (fragment)	
29. April 1943, Warschau. Artikel „Das Ghetto verteidigt sich” in der konspirativen „Die Woche” (<i>Tydzień</i>) des Konvents der Unabhängigkeitsorganisationen (<i>Konwent Organizacji Niepodległościowych</i>), Auszug	
29 April 1943, Warsaw. ‘The Ghetto Defends Itself’ article published in the underground journal ‘Week’ (<i>Tydzień</i>) issued by the Covenant of Independence Organizations (<i>Konwent Organizacji Niepodległościowych</i>), excerpt	
II/22	240
1943, kwiecień, 30, Warszawa. <i>Oświadczenie</i> Pełnomocnika/Delegata Rządu RP na Kraj Jana Stanisława Jankowskiego (fragment poświęcony niemieckim prześladowaniom ludności żydowskiej)	
30. April 1943, Warschau. „Erklärung” des Bevollmächtigten/Delegierten der Regierung der Republik Polen für das Inland, Jan Stanisław Jankowski – der deutschen Verfolgung der jüdischen Bevölkerung gewidmeter Ausschnitt	
30 April 1943, Warsaw. ‘Declaration’ of Jan Stanisław Jankowski, Minister Plenipotentiary of the Government of the Republic of Poland to the Homeland (excerpt concerning the persecution of the Jewish people by the Germans)	

II/23	242
1943, kwiecień, 30, Warszawa. Artykuł „ <i>Wojna</i> ” <i>niemiecko-żydowska</i> na łamach konspiracyjnego „Nurtu Młodych” organizacji „Miecz i Pług” (fragmenty)	
30. April 1943, Warschau. Artikel „Der deutsch-jüdische ‚Krieg’ ” in der konspirativen „Bewegung der Jungen” (<i>Nurt Młodych</i>) der Organisation „Schwert und Pflug” (<i>Miecz i Pług</i>), Ausschnitte	
30 April 1943, Warsaw. ‘The German-Jewish ‘War’ ’ article published in the underground journal ‘Youth Trends’ (<i>Nurt Młodych</i>) issued by ‘Sword and Plow’ (<i>Miecz i Pług</i>), excerpts	
II/24	244
1943, kwiecień, 30, Warszawa. Artykuł <i>Dymy nad Warszawą</i> na łamach konspiracyjnego pisma „Polska Walczy” grupy Henryka Józewskiego „Olgierda” (fragmenty)	
30. April 1943, Warschau. Artikel „Rauchwolken über Warschau” der konspirativen Schrift „Polen kämpft” (<i>Polska Walczy</i>) der Gruppe von Henryk Józewski, Deckname „Olgierd”, Auszüge	
30 April 1943, Warsaw. ‘Smoldering Warsaw’ published in the underground journal ‘Poland Fights’ (<i>Polska Walczy</i>) issued by the group commanded by Henry Józewski [pseudonym] ‘Olgierd’, excerpts	
II/25	247
1943, kwiecień, 30, Warszawa. Artykuł <i>Największa zbrodnia świata</i> na łamach konspiracyjnej „Myśli Państwowej” Konwentu Organizacji Niepodległościowych (fragment)	
30. April 1943, Warschau. Artikel „Das größte Verbrechen der Welt” in der konspirativen „Staat-sidee” (<i>Myśl Państwowa</i>) des Konvents der Unabhängigkeitsorganisationen (<i>Konwent Organizacji Niepodległościowych</i>), Auszug	
30 April 1943, Warsaw. ‘The World’s Greatest Crime’ published in the underground journal ‘National Thought’ (<i>Myśl Państwowa</i>) issued by the Covenant of Independence Organizations (<i>Konwent Organizacji Niepodległościowych</i>), excerpt	
II/26	248
1943, kwiecień, Warszawa. Artykuł <i>Warszawa w roku 1943</i> na łamach konspiracyjnego „Nurtu” Obozu Polski Walczącej (fragment)	
April 1943, Warschau. Artikel „Warschau im Jahre 1943” in der konspirativen „Strömung” (<i>Nurt</i>) des Lagers des kämpfenden Polens (<i>Obóz Polski Walczącej</i>), Ausschnitt	
April 1943, Warsaw. ‘Warsaw in 1943’ article published in the underground journal ‘Trend’ (<i>Nurt</i>) issued by the Camp of Fighting Poland (<i>Obóz Polski Walczącej</i>), excerpt	
II/27	251
1943, maj, 1, Warszawa. Artykuł <i>Walka w ghetcie warszawskim</i> na łamach konspiracyjnej „Walki Młodych” Związku Walki Młodych (fragment)	
1. Mai 1943, Warschau. Artikel „Der Kampf im Warschauer Ghetto” in der konspirativen Schrift „Kampf der Jungen” (<i>Walka Młodych</i>) des Kampfbundes der Jugend (<i>Związek Walki Młodych</i>), Ausschnitt	
1 May 1943, Warsaw. ‘The Battle in the Warsaw Ghetto’ article published in the underground journal ‘Fighting Youth’ (<i>Walka Młodych</i>) issued by the Union of Fighting Youth (<i>Związek Walki Młodych</i>), excerpt	
II/28	252
1943, maj, 5, Warszawa. Artykuł <i>Symbole</i> na łamach konspiracyjnej „Walki” Stronnictwa Narodowego (fragmenty o walkach w getcie warszawskim)	
5. Mai 1943, Warschau. Artikel „Symbole” im konspirativen „Kampf” (<i>Walka</i>) der Nationalpartei (<i>Stronnictwo Narodowe</i>), Ausschnitte über die Kämpfe im Warschauer Ghetto	
5 May 1943, Warsaw. ‘Symbols’ published in the underground journal ‘Combat’ (<i>Walka</i>) issued by the National Party (<i>Stronnictwo Narodowe</i>), excerpts concerning battles in the Warsaw Ghetto	

- II/29..... 253**
 1943, maj, 5, Warszawa. Artykuł *W sprawie walk w ghetcie* na łamach konspiracyjnej „Wielkiej Polski” Młodzieży Wielkiej Polski związanej ze Stronnictwem Narodowym
 5. Mai 1943, Warschau. Artikel „Zur Frage der Kämpfe im Ghetto” in der Schrift „Das große Polen” (*Wielka Polska*) der der Nationalpartei (*Stronnictwo Narodowe*) nahestehenden Jugend des Großen Polens (*Młodzież Wielkiej Polski*)
 5 May 1943, Warsaw. ‘On the Issue of the Battles in the Ghetto’ published in the underground journal ‘Greater Poland’ (*Wielka Polska*) issued by the Youth of Greater Poland (*Młodzież Wielkiej Polski*), an organization affiliated with the National Party (*Stronnictwo Narodowe*)
- II/30..... 255**
 1943, maj, 6, Warszawa. Artykuł *Żerowanie na najcięższych tragediach* na łamach konspiracyjnej „Rzeczypospolitej Polskiej” Delegatury Rządu RP na Kraj
 6. Mai 1943, Warschau. Artikel „Ausbeuten der schlimmsten Tragödien” in der konspirativen „Republik Polen” (*Rzeczpospolita Polska*) der Regierungsvertretung der Republik Polen für das Inland (*Delegatura Rządu RP na Kraj*)
 6 May 1943, Warsaw. ‘Preying on the Greatest Tragedies’ published in the underground journal ‘Republic of Poland’ (*Rzeczpospolita Polska*) issued by the Representative of the Government of the Republic of Poland to the Homeland (*Delegatura Rządu RP na Kraj*)
- II/31..... 257**
 1943, maj, 6, Warszawa. Artykuł *Walka niemiecko-żydowska* na łamach konspiracyjnej „Polski” Obozu Polski Walczącej (fragmenty)
 6. Mai 1943, Warschau. Artikel „Der deutsch-jüdische Kampf” in der konspirativen Schrift „Polen” (*Polska*) des Lagers des kämpfenden Polens (*Obóz Polski Walczącej*), Auszüge
 6 May 1943, Warsaw. ‘The German-Jewish Battle’ published in the underground journal ‘Poland’ (*Polska*) issued by the organization Camp of Fighting Poland (*Obóz Polski Walczącej*), excerpts
- II/32..... 260**
 1943, maj, 6, Warszawa. Artykuł *Tragedia żydowska u swego krańca* na łamach konspiracyjnej „Kadry PN” Stronnictwa Zrywu Narodowego (fragmenty)
 6. Mai 1943, Warschau. Artikel „Die jüdische Tragödie an ihrem Ende” in der konspirativen Schrift „PN-Kader” (*Kadra PN*) der Partei des nationalen Aufbegehrens (*Stronnictwo Zrywu Narodowego*), Auszüge
 6 May 1943, Warsaw. ‘The Jewish Tragedy at its Conclusion’ published in the underground journal ‘The Cadres of Independent Poland’ (*Kadra PN*) issued by the ‘Party of National Endeavor’ (*Stronnictwo Zrywu Narodowego*), excerpts
- II/33..... 262**
 1943, maj, 7, Warszawa. Artykuł *Opór ghetta we właściwym świetle* na łamach konspiracyjnej „Polskiej Informacji Prasowej” Grupy Szańca
 7. Mai 1943, Warschau. Artikel „Der Widerstand des Ghettos im richtigen Licht” in der konspirativen „Polnischen Presseinformation” (*Polska Informacja Prasowa*) der Gruppe „Die Schanze” (*Szaniec*)
 7 May 1943, Warsaw. ‘Ghetto Resistance Viewed Properly’ published in the underground journal ‘Polish Press Information’ (*Polska Informacja Prasowa*) issued by the Rampart (*Szaniec*) group
- II/34..... 264**
 1943, maj, 7, Kraków. Artykuł *Zwalczajmy szantaż* na łamach „Wolności” Polskiej Partii Socjalistycznej – WRN
 7. Mai 1943, Krakau. Artikel „Bekämpfen wir die Erpressung!” in der „Freiheit” (*Wolność*) der Polnischen Sozialistischen Partei – WRN (Freiheit-Gleichheit-Unabhängigkeit)
 7 May 1943, Kraków. ‘Combating Extortion’ published in the underground journal ‘Freedom’ (*Wolność*) issued by the Polish Socialist Party – WRN (Freedom-Equality-Independence)

- II/35..... 267**
 1943, maj, 13, Warszawa. Artykuł *Propaganda sowiecka atakuje* na łamach konspiracyjnego „Głosu Pracy” Polskiego Związku Wolności (fragment)
 13. Mai 1943, Warschau. Artikel „Die sowjetische Propaganda greift an” in der konspirativen „Stimme der Arbeit” (*Głos Pracy*) des polnischen Bundes der Freiheit (*Polski Związek Wolności*), Ausschnitt
 13 May 1943, Warsaw. ‘The Assault of Soviet Propaganda’ published in the underground journal ‘The Voice of Labor’ (*Głos Pracy*) issued by the Union for Polish Independence (*Polski Związek Wolności*), excerpt
- II/36..... 269**
 1943, maj, 14, Warszawa. Artykuł Aurelii Wyleżyńskiej *Gloria victis!* na łamach konspiracyjnego „Nowego Dnia”
 14. Mai 1943, Warschau. Artikel „Gloria victis!” von Aurelia Wyleżyńska in der konspirativen Schrift „Der neue Tag” (*Nowy Dzień*)
 14 May 1943, Warsaw. ‘Gloria Victis!’ an article authored by Aurelia Wyleżyńska published in the underground journal ‘New Day’ (*Nowy Dzień*)
- II/37..... 272**
 1943, maj, Warszawa. Artykuł Zofii Kossak *Wokół płonącego ghetta...* na łamach konspiracyjnej „Prawdy Młodych” Frontu Odrodzenia Polski
 Mai 1943, Warschau. Artikel „Rings um das brennende Ghetto...” von Zofia Kossak in der konspirativen „Wahrheit der Jungen” (*Prawda Młodych*) der Front der Wiedergeburt Polens (*Front Odrodzenia Polski*)
 May 1943, Warsaw. ‘In the Realm of the Burning Ghetto...’ by Zofia Kossak, published in the underground journal ‘The Tenet of Youth’ (*Prawda Młodych*) issued by the Front for the Rebirth of Poland (*Front Odrodzenia Polski*)
- II/38..... 278**
 1943, czerwiec, 20, Warszawa. List kierownictwa konspiracyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej – WRN do Komitetu Zagranicznego Polskiej Partii Socjalistycznej w Londynie (fragment dotyczący kwestii żydowskiej)
 20. Juni 1943, Warschau. Schreiben der Leitung der konspirativen Polnischen Sozialistischen Partei – WRN (Freiheit-Gleichheit-Unabhängigkeit) an das Auslandskomitee der Polnischen Sozialistischen Partei in London – die Judenfrage betreffender Auszug
 20 June 1943, Warsaw. Letter issued by the leadership of the underground Polish Socialist Party – WRN (Freedom-Equality-Independence), to the Foreign Committee of the Polish Socialist Party in London – excerpt concerning the Jewish question
- II/39..... 279**
 1943, czerwiec, 20, Warszawa. Artykuł *Na gruzach ghetta [sic] warszawskiego* na łamach konspiracyjnych „Nowych Dróg” Stronnictwa Demokratycznego
 20. Juni 1943, Warschau. Artikel „Auf den Trümmern des Warschauer Ghettos” in der konspirativen Schrift „Neue Wege” (*Nowe Drogi*) der Demokratischen Partei (*Stronnictwo Demokratyczne*)
 20 June 1943, Warsaw. ‘In the Ruins of the Warsaw Ghetto’ published in the underground journal ‘New Paths’ (*Nowe Drogi*) issued by the Democratic Party (*Stronnictwo Demokratyczne*)
- II/40..... 283**
 1943, lipiec, 28, Warszawa. Artykuł *Niebezpieczeństwo pozornego rozwiązania* na łamach konspiracyjnej „Walki” Stronnictwa Narodowego
 28. Juli 1943, Warschau. Artikel „Die Gefahr einer Scheinlösung” in der konspirativen Schrift „Der Kampf” (*Walka*) der Nationalen Partei (*Stronnictwo Narodowe*)
 28 July 1943, Warsaw. ‘The Danger of a Sham Solution’ published in the underground journal ‘Combat’ (*Walka*) issued by the National Front (*Stronnictwo Narodowe*)

II/41.....	288
1943, sierpień, 5, Warszawa. Depesza nr 1321 Dowódcy Armii Krajowej gen. bryg. Tadeusza Komorowskiego „Lawiny” do Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie	
5. August 1943, Warschau. Depesche Nr. 1321 des Befehlshabers der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>), Generalmajor Tadeusz Komorowski, Deckname „Lawina”, an den Stab des Oberbefehlshabers in London	
5 August 1943, Warsaw. Telegram No. 1321 issued by the Commander of the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>), Major-General Tadeusz Komorowski (pseudonym) ‘Lawina’, to the Headquarters of the Commander-in-Chief in London	
II/42.....	291
1943, wrzesień, 4, Warszawa. Artykuł <i>O czynną postawę ludzką</i> na łamach konspiracyjnego „Głosu Demokracji” Stronnictwa Polskiej Demokracji	
4. September 1943, Warschau. Artikel „Über aktive menschliche Haltung” in der konspirativen „Stimme der Demokratie” (<i>Głos Demokracji</i>) der Polnischen Demokratischen Partei (<i>Stronnictwo Polskiej Demokracji</i>)	
4 September 1943, Warsaw. ‘A Proactive Human Approach’ published in the underground journal ‘Voice of Democracy’ (<i>Głos Demokracji</i>) issued by the ‘Polish Democratic Party’ (<i>Stronnictwo Polskiej Demokracji</i>)	
II/43.....	294
1943, wrzesień, Warszawa. Plakat-obwieszczenie konspiracyjnego Kierownictwa Walki Podziemnej m.in. o wykonaniu pierwszego wyroku śmierci na szmalcowniku	
September 1943, Warschau. Bekanntmachungsplakat der konspirativen Leitung des Untergrundkampfes (<i>Kierownictwo Walki Podziemnej</i>), u.a. über die Vollstreckung des ersten Todesurteils an einem „Szmalcownik”	
September 1943, Warsaw. Poster distributed by the underground ‘Directorate of Underground Resistance’ (<i>Kierownictwo Walki Podziemnej</i>) including various items, among them the first execution mandated for black market profiteering	
II/44.....	295
1943, wrzesień, Warszawa. Broszura konspiracyjna Marii Kann <i>Na oczach świata</i> , wydana przez Armię Krajową (przedmowa)	
September 1943, Warschau. Konspirative Broschüre „Vor den Augen der Welt” von Maria Kann, herausgegeben von der Landesarmee (<i>Armia Krajowa</i>), Vorwort	
September 1943, Warsaw. ‘In the Eyes of the World’ an underground pamphlet authored by Maria Kann and issued by the Home Army (<i>Armia Krajowa</i>), introduction	
II/45.....	301
1943, grudzień, Warszawa. Broszura konspiracyjna Zygmunta Załęskiego <i>Nowy wspólny dom</i> (fragment)	
Dezember 1943, Warschau. Konspirative Broschüre „Ein neues gemeinsames Haus” von Zygmunt Załęski, Auszug	
December 1943, Warsaw. ‘A New Unified Home’ an underground pamphlet authored by Zygmunt Załęski, excerpt	

- II/46..... 303**
 1944, styczeń, 31, Warszawa. *Komunikat Pełnomocnika/Delegata Rządu RP na Kraj Jana Stanisława Jankowskiego o specjalnych uprawnieniach Cywilnych Sądów Specjalnych w zakresie zwalczania bandytyzmu i szantaży*
 31. Januar 1944, Warschau. „Bekanntmachung” des Bevollmächtigten/Delegierten der Regierung der Republik Polen für das Inland (*Pełnomocnik/Delegat Rządu RP na Kraj*), Jan Stanisław Jankowski, über die besonderen Befugnisse der zivilen Sondergerichte (*Cywilne Sądy Specjalne*) bei der Bekämpfung des Banditenunwesens und der Erpressung
 31 January 1944, Warsaw. ‘A Communiqué’ of the Minister Plenipotentiary of the Government of the Republic of Poland to the Homeland (*Pełnomocnik/Delegat Rządu RP na Kraj*), Jan Stanisław Jankowski concerning the special authorization of the Special Civil Courts (*Cywilne Sądy Specjalne*) as pertaining to efforts in countering banditry and extortion
- II/47..... 304**
 1944, luty, 7, Warszawa. Artykuł *Sprawa, która żyje na łamach konspiracyjnych „Nowych Dróg” Stronnictwa Demokratycznego*
 7. Februar 1944, Warschau. Artikel „Eine Angelegenheit, die lebendig ist” in der konspirativen Schrift „Neue Wege” (*Nowe Drogi*) der Demokratischen Partei (*Stronnictwo Demokratyczne*)
 7 February 1944, Warsaw. ‘An Issue Which Lives’ published in the underground journal ‘New Paths’ (*Nowe Drogi*) issued by the Democratic Party (*Stronnictwo Demokratyczne*)
- II/48..... 308**
 1944, kwiecień, 20, Warszawa. Artykuł *W rocznicę walk na łamach konspiracyjnego „Biuletynu Informacyjnego” Armii Krajowej*
 20. April 1944, Warschau. Artikel „Zum Jahrestag der Kämpfe” im konspirativen „Informationsbulletin” (*Biuletyn Informacyjny*) der Landesarmee (*Armia Krajowa*)
 20 April 1944, Warsaw. ‘On the Anniversary of the Battles’ published in the underground journal ‘Information Bulletin’ (*Biuletyn Informacyjny*) issued by the Home Army (*Armia Krajowa*)
- II/49..... 310**
 1944, maj, 10, Warszawa. Artykuł Witolda Bieńkowskiego *O sprawiedliwą ocenę na łamach konspiracyjnej „Prawdy Dnia” Frontu Odrodzenia Polski*
 10. Mai 1944, Warschau. Artikel „Um eine gerechte Beurteilung” von Witold Bieńkowski in der konspirativen Schrift „Wahrheit des Tages” (*Prawda Dnia*) der Front der Wiedergeburt Polens (*Front Odrodzenia Polski*)
 10 May 1944, Warsaw. ‘For a Just Appraisal’ authored by Witold Bieńkowski published in the underground journal ‘Truth of the Day’ (*Prawda Dnia*) issued by the Front for the Rebirth of Poland (*Front Odrodzenia Polski*)
- II/50..... 318**
 1944, czerwiec, 4, Warszawa. Artykuł *Rok po rzezi ghetta na łamach konspiracyjnego „Robotnika w Walce” Polskiej Partii Socjalistycznej – WRN*
 4. Juni 1944, Warschau. Artikel „Ein Jahr nach dem Blutbad im Ghetto” im konspirativen „Der Arbeiter im Kampf” (*Robotnik w Walce*) der Polnischen Sozialistischen Partei – WRN (Freiheit-Gleichheit-Unabhängigkeit)
 4 June 1944, Warsaw. ‘A Year After the Slaughter in the Ghetto’ published in the underground journal ‘The Worker in Combat’ (*Robotnik w Walce*), issued by the Polish Socialist Party – WRN (Freedom-Equality-Independence)

- II/51..... 321**
 1944, sierpień, 18, Warszawa. Audycja powstańczego Polskiego Radia o uwolnieniu przez Armię Krajową Żydów z Gęsiówki (Konzentrationslager Warschau przy ul. Gęsiej)
 18. August 1944, Warschau. Sendung des polnischen Aufständischen-Rundfunks über die Befreiung der Juden aus dem Konzentrationslager Warschau in der Gęsia-Straße durch die Landesarmee (*Armia Krajowa*)
 18 August 1944, Warsaw. Insurgent's Polish Radio broadcast of the liberation by the Home Army (*Armia Krajowa*) of Jews from Konzentrationslager Warschau at Gęsia Street
- II/52..... 325**
 1944, listopad, 26, we Włoszech. Wywiad z b. przewodniczącym konspiracyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej – WRN Tomaszem Arciszewskim „Stanisławem” (fragment o kwestii żydowskiej)
 26. November 1944. Interview mit dem ehem. Vorsitzenden der konspirativen Polnischen Sozialistischen Partei – WRN (Freiheit-Gleichheit-Unabhängigkeit) Tomasz Arciszewski (Deckname „Stanisław”), die Judenfrage betreffender Auszug
 26 November 1944, in Italy. An interview with the former head of the underground Polish Socialist Party – WRN (Freedom-Equality-Independence), Tomasz Arciszewski, (pseudonym) ‘Stanisław’, excerpt concerning the Jewish question
- II/53..... 327**
 1945, grudzień, 18, Londyn. Oświadczenie b. Dowódcy Armii Krajowej gen. dyw. Tadeusza Bora-Komorowskiego *Armia Krajowa i Żydzi*
 18. Dezember 1945, London. Erklärung des ehem. Oberbefehlshabers der Landesarmee (*Armia Krajowa*), Generalleutnant Tadeusz Bór-Komorowski, „Die Landesarmee und die Juden”
 18 December 1945, London. Statement of the former Commander of the Home Army (*Armia Krajowa*), Lieutenant-General Tadeusz Komorowski (pseudonym) ‘Bór’, ‘The Home Army and Jews’

III

Dokumentacja polska. Rada Pomocy Żydom „Żegota”

Polnische Dokumente Hilfsrat für Juden „Żegota

Polish Documentation Council for Aid to Jews ‘Żegota’

- III/1 335**
 1942, grudzień, Warszawa. Sprawozdanie Witolda Bieńkowskiego z działalności Tymczasowego Komitetu Pomocy Żydom (kryptonim: Tymczasowy Komitet im. Konrada Żegoty) za okres 27 IX 1942–4 XII 1942
 Dezember 1942, Warschau. Bericht Witold Bieńkowski über die Tätigkeit des Zeitweiligen Hilfskomitees für Juden, Deckname: Zeitweiliges Komitee „Konrad Żegota” (*Tymczasowy Komitet Pomocy Żydom*, kryptonim: *Tymczasowy Komitet im. Konrada Żegoty*) im Zeitraum 27.09.1942 – 4.12.1942
 December 1942, Warsaw. Report by Witold Bieńkowski on the activity of the Provisional Committee for Aid to Jews, cryptograph: Konrad Żegota Provisional Committee (*Tymczasowy Komitet Pomocy Żydom*, kryptonim: *Tymczasowy Komitet im. Konrada Żegoty*) for the period 27.IX.1942-4.XII.1942

III/2
 1943, październik, 23, Warszawa. Sprawozdanie z działalności Rady Pomocy Żydom przy Pełnomocniku/Delegacie Rządu RP na Kraj za okres: grudzień 1942 – październik 1943
 23. Oktober 1943, Warschau. Bericht über die Tätigkeit des Hilfsrates für Juden beim Bevollmächtigten/Delegierten der Regierung der Republik Polen für das Inland (*Rada Pomocy Żydom przy Pełnomocniku/Delegacie Rządu RP na Kraj*) im Zeitraum Dezember 1942 – Oktober 1943
 23 October 1943, Warsaw. Report on the Activity of the Council for Aid to Jews at the office of the Minister Plenipotentiary/Delegate of the Government of the Republic of Poland in Exile to the Homeland (*Rada Pomocy Żydom przy Pełnomocniku/Delegacie Rządu RP na Kraj*) for the period: December 1942 – October 1943

IV

Głosy żydowskie

Jüdische Stimmen

Jewish Voices

IV/1 **363**

1939, wrzesień, 2, Warszawa. Oświadczenie posła Salomona Seidenmana w imieniu Koła Żydowskiego podczas ostatniego posiedzenia Sejmu RP
 2. September 1939, Warschau. Erklärung des Abgeordneten Salomon Seidenman im Namen des jüdischen Abgeordnetenkreises (*Kolo Żydowskie*) auf der letzten Tagung des Sejm der Republik Polen
 2 September 1939, Warsaw. Statement of Salomon Seidenman, member of Parliament in the name of the Jewish Caucus (*Kolo Żydowskie*) during the final session of Parliament of the Republic of Poland

IV/2 **364**

1939, grudzień, 27, Wilno. Artykuł wstępny w pierwszym numerze pisma w języku żydowskim „Vilner Togblat” (fragment)
 27. Dezember 1939, Wilna. Leitartikel in der ersten Ausgabe der in jüdischer Sprache herausgegebenen Schrift „Vilner Togblat” – Auszug
 27 December 1939, Wilno. Editorial in the first issue of the Yiddish journal ‘Vilner Togblat’ (excerpt)

IV/3 **365**

1940, październik, 6, Londyn. List Abrama Słodziarza do redakcji „Wiadomości Polskich”
 6. Oktober 1940, London. Brief Abram Slodziarz’ an die Redaktion der „Polnischen Nachrichten” (*Wiadomości Polskie*)
 6 October 1940, London. A letter from Abram Slodziarz to the editor of ‘The Polish News’ (*Wiadomości Polskie*)

IV/4 **367**

1940, listopad, 3, Londyn. Depesze Rady Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii do Prezydenta Rzeczypospolitej Władysława Raczkiewicza oraz Naczelnego Wodza i premiera gen. dyw. Władysława Sikorskiego, uchwalone podczas uroczystej Akademii Żydostwa Polskiego
 3. November 1940, London. Depeschen des Rates der polnischen Juden in Großbritannien (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) an den Präsidenten der Republik Polen, Władysław Raczkiewicz, und den Obersten Heerführer und Premier, Generalleutnant Władysław Sikorski, beschlossen auf einer Feierstunde des polnischen Judentums
 3 November 1940, London. Telegrams from the Council of Polish Jews in Great Britain (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) to the President of the Republic of Poland Władysław Raczkiewicz and the Commander-in-Chief and Prime Minister, Lieutenant General Władysław Sikorski, the text of which was approved during a manifestation and rally organized by Polish Jews

- IV/5** 370
- 1940, listopad, 8, Londyn. Oświadczenie Rady Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii w odpowiedzi na oświadczenie rządu Polski z 3 XI 1940
8. November 1940, London. Erklärung des Rates der polnischen Juden in Großbritannien (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) als Antwort auf die Erklärung der polnischen Regierung vom 3.11.1940
- 8 November 1940, London. Statement of the Council of Polish Jews in Great Britain (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) in response to the statement of the Government of the Republic of Poland dated 3.XI.1940
- IV/6** 371
- 1941, styczeń, 12, Londyn. List Rady Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii do redakcji „Wiadomości Polskich”
12. Januar 1941, London. Brief des Rates der polnischen Juden in Großbritannien (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) an die Redaktion der „Polnische Nachrichten” (*Wiadomości Polskie*)
- 12 January 1941, London. Letter from the Council of Polish Jews in Great Britain (*Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii*) addressed to the editor of ‘The Polish News’ (*Wiadomości Polskie*)
- IV/7** 374
- 1941, luty, 1, Londyn. Artykuł wstępny Ignacego Schwarzbarta *Ku nowej Polsce* w wydawnictwie „Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry”
1. Februar 1941, London. Leitartikel Ignacy Schwarzbarts „Einem neuen Polen entgegen” in der Publikation „Zukunft. Stimmen zu Fragen Polens und des polnischen Judentums” (*Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry*)
- 1 February 1941, London. ‘Towards a New Poland’, lead article authored by Ignacy Schwarzbart published in the journal ‘*Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry*’
- IV/8** 384
- 1941, luty, 1, Londyn. List otwarty Marcelego Dogilewskiego *W obawie nieporozumień* opublikowany w wydawnictwie „Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry”
1. Februar 1941, London. Offener Brief Marcelli Dogilewskis „Aus Furcht vor Mißverständnissen”, veröffentlicht in der Publikation „Zukunft. Stimmen zu Fragen Polens und des polnischen Judentums” (*Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry*)
- 1 February 1941, London. ‘In Fear of Misunderstandings’ an open letter authored by Marcelli Dogilewski and published in the journal ‘*Przyszłość. Głosy w sprawach Polski i żydostwa polskiego. The Future. Comment on Poland and Polish Jewry*’
- IV/9** 389
- 1941, luty, Warszawa. Artykuł wstępny *Wielka rzecz* na łamach pierwszego numeru konspiracyjnego pisma Bundu „Za Naszą i Waszą Wolność” (fragment)
- Februar 1941, Warschau. Leitartikel „Eine große Sache” in der ersten Ausgabe der konspirativen Schrift des „Bund” „Für eure und unsere Freiheit” (*Za Naszą i Waszą Wolność*), Auszug
- February 1941, Warsaw. ‘A Great Matter’ the lead article published in the first issue of the underground journal published by the ‘Bund’ ‘For Your Freedom and Ours’ (*Za Naszą i Waszą Wolność*), excerpt

IV/10	391
1941, czerwiec, 25, Londyn. Artykuł wstępny <i>Wojna niemiecko-rosyjska a Polska</i> na łamach „Biuletynu Informacyjnego” Komitetu Organizacyjnego dla spraw Reprezentacji Żydostwa Polskiego	
25. Juni 1941, London. Leitartikel „Der deutsch-russische Krieg und Polen” im „Informationsbulletin” (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) des Organisationskomitees für Fragen der Repräsentation des polnischen Judentums (<i>Komitet Organizacyjny dla spraw Reprezentacji Żydostwa Polskiego</i>)	
25 June 1941, London. ‘The German-Russian War and Poland’ the lead article published in the journal ‘Information Bulletin’ (<i>Biuletyn Informacyjny</i>) issued by the Organizational Committee for Issues of the Representatives of Polish Jewry (<i>Komitet Organizacyjny dla spraw Reprezentacji Żydostwa Polskiego</i>)	
IV/11	393
1941, sierpień, 17, Windsor (Kanada). Apel Ignacego Schwarzbarta <i>Do Żydów Polskich!</i> na łamach pisma „Odsiecz. Polska walcząca w Ameryce”	
17. August 1941, Windsor (Kanada). Appell Ignacy Schwarzbarts „An die polnischen Juden!” in „Entsatz. Das kämpfende Polen in Amerika” (<i>Odsiecz. Polska walcząca w Ameryce</i>)	
17 August 1941, Windsor, Canada. ‘To Polish Jews!’ an appeal authored by Ignacy Schwarzbart published in the journal ‘Respite – Fighting Poland in America’ (<i>Odsiecz. Polska walcząca w Ameryce</i>)	
IV/12	395
1941, październik, 10, Nowy Jork. List Pauliny Appenzlak <i>Polacy u Żydów</i> na łamach „Naszej Trybuny” (fragmenty)	
10. Oktober 1941, New York. Brief Paulina Appenzlaks „Polen und Juden” in „Unsere Tribüne” (<i>Nasza Trybuna</i>), Auszüge	
10 October 1941, New York. ‘Poles Among Jews’ a letter authored by Paulina Appenzlak published in the journal ‘Our Tribune’ (<i>Nasza Trybuna</i>), excerpts	
IV/13	400
1941, grudzień, 28, Kair. Komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej o nabożeństwie żałobnym w synagodze zorganizowanym przez Federację Żydów Polskich	
28. Dezember 1941, Kairo. Kommuniqué der Polnischen Telegraphenagentur über eine von der Föderation der polnischen Juden (<i>Federacja Żydów Polskich</i>) veranstaltete Trauerfeier in der Synagoge	
28 December 1941, Cairo. Bulletin of Polish Telegraphic Agency concerning a memorial service in a synagogue organized by the Federation of Polish Jews (<i>Federacja Żydów Polskich</i>)	
IV/14	401
1941, Tel Awiw. Album fotograficzny <i>Palestyna. Żydowska siedziba narodowa w obrazach. Żołnierzowi Polskiemu na pamiątkę pobytu w Palestynie</i>	
1941, Tel Aviv. Bildband „Palästina. Der nationale Stammsitz der Juden in Bildern. Den polnischen Soldaten zum Andenken an den Aufenthalt in Palästina”	
1941, Tel Aviv. ‘Palestine The Jewish National Home in Photographs for Polish Soldiers as a Remembrance of Their Stay in Palestine’ a photographic album	
IV/15	405
1942, marzec, 31, Londyn. Przemówienie radiowe do kraju Ignacego Schwarzbarta (fragmenty)	
31. März 1942, London. Rundfunkansprache Ignacy Schwarzbarts an die Heimat (Auszüge)	
31 March 1942, London. Radio address to Poland by Ignacy Schwarzbart (excerpts)	

- IV/16** 407
- 1942, czerwiec, 1, Londyn. Deklaracja programowa Bundu przedstawiona przez Szmula Zygielbojma podczas posiedzenia Rady Narodowej RP (fragment pt. *Postulaty w sprawie żydowskiej*)
1. Juni 1942, London. Programmatische Erklärung des „Bund“, abgegeben von Szmul Zygielbojm auf einer Tagung des Nationalrates der Republik Polen (*Rada Narodowa RP*), Auszug unter dem Titel „Forderungen in der Judenfrage“
- 1 June 1942, London. Statement of the ‘Bund’ Program presented by Szmul Zygielbojm during a session of the National Council of the Republic of Poland (*Rada Narodowa RP*), excerpt entitled ‘The Jewish question: Prerequisites’
- IV/17** 410
- 1942, sierpień, 14, Londyn. Przemówienie Szmula Zygielbojma podczas posiedzenia Rady Narodowej RP w przeddzień Święta Żołnierza Polskiego
14. August 1942, London. Rede Szmul Zygielbojms auf der Tagung des Nationalrates der Republik Polen (*Rada Narodowa RP*) am Vorabend des Feiertags der polnischen Soldaten
- 14 August 1942, London. Speech by Szmul Zygielbojm during a session of the National Council of the Republic of Poland (*Rada Narodowa RP*) on the day preceding Polish Soldier’s Day
- IV/18** 412
- 1942, grudzień, 19, Londyn. Deklaracja członka Rady Narodowej RP Ignacego Schwarzbarta po deklaracji 12 państw sprzymierzonych w sprawie odpowiedzialności za zagładę Żydów z 17 XII 1942
19. Dezember 1942, London. Erklärung des Mitglieds des Nationalrates der Republik Polen (*Rada Narodowa RP*) Ignacy Schwarzbart zur Deklaration der zwölf alliierten Staaten zur Frage der Verantwortung für die Vernichtung der Juden vom 17.12.1942
- 19 December 1942, London. Statement by Ignacy Schwarzbart, member of the National Council of the Republic of Poland (*Rada Narodowa RP*), after the declaration of the 12 Allied nations concerning the issue of responsibility for the extermination of Jews and dated 17.XII.1942
- IV/19** 414
- 1943, styczeń, 15, Tel Awiw. Przemówienie prezesa Reprezentacji Żydów Polskich Anzelm Reissa
15. Januar 1943, Tel Aviv. Rede des Vorsitzenden der Repräsentation der polnischen Juden (*Reprezentacja Żydów Polskich*), Anzelm Reiss
- 15 January 1943, Tel Aviv. Speech by Anzelm Reiss, President of the Council of Polish Jews (*Reprezentacja Żydów Polskich*)
- IV/20** 417
- 1943, styczeń, 15, Tel Awiw. Gershon Szofman *Na uchodźstwie*
15. Januar 1943, Tel Aviv. Gershon Szofman „In der Emigration“
- 15 January 1943, Tel Aviv. ‘In Exile’ authored by Gershon Szofman
- IV/21** 420
- 1943, marzec, 12, Tel Awiw – Jerozolima. Życzenia Związku Dziennikarzy Palestyńskich z okazji 500. numeru „Gazety Polskiej” w Jerozolimie
12. März 1943, Tel Aviv – Jerusalem. Glückwünsche des palästinensischen Journalistenverbandes aus Anlaß der 500. Ausgabe der „Polnischen Zeitung” (*Gazeta Polska*) in Jerusalem
- 12 March 1943, Tel Aviv – Jerusalem. Congratulations by the Association of Palestinian Journalists on the publication of the 500th issue of the ‘The Polish Gazette’ (*Gazeta Polska*) in Jerusalem

IV/22	423
1943, marzec, 20, Londyn. Komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej <i>Syn Erlicha w wojsku</i>	
20. März 1943, London. Mitteilung der Polnischen Telegraphenagentur „Der Sohn Erlichs in der Armee”	
20 March 1943, London. Bulletin of the Polish Telegraphic Agency ‘Erlich’s Son in the Army’	
IV/23	424
1943, kwiecień, 23, Warszawa. Odezwa Żydowskiej Organizacji Bojowej w getcie warszawskim <i>Polacy, Obywatele, Żołnierze Wolności!</i>	
23. April 1943, Warschau. Aufruf der jüdischen Kampforganisation (<i>Żydowska Organizacja Bojowa</i>) im Warschauer Ghetto „Polen, Bürger, Soldaten der Freiheit!”	
23 April 1943, Warszawa. ‘Poles, Citizens, Soldiers of Freedom!’, Statement of the Jewish Fighting Organization (<i>Żydowska Organizacja Bojowa</i>) in the Warsaw Ghetto	
IV/24	426
1943, maj, 3, Londyn. Manifestacja Żydów polskich w dniu Święta 3 Maja	
3. Mai 1943, London. Kundgebung der polnischen Juden am 3. Mai, dem polnischen Nationalfeiertag	
3 May 1943, London. Demonstration by Polish Jews commemorating the 3 May (Polish Constitution Day)	
IV/25	427
1943, czerwiec, 20, Londyn. Komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej <i>Żydzi argentyńscy w Armii Polskiej</i>	
20. Juni 1943, London. Mitteilung der Polnischen Telegraphenagentur „Argentinische Juden in der polnischen Armee”	
20 June 1943, London. Bulletin of the Polish Telegraphic Agency entitled ‘Argentinean Jews in the Polish Army’	
IV/26	429
1943, lipiec, 6, Tel Awiw. Żałobne posiedzenie egzekutywy Reprezentacji Żydostwa Polskiego po tragicznej śmierci premiera gen. broni Władysława Sikorskiego	
6. Juli 1943, Tel Aviv. Trauertagung der Exekutive der Repräsentation des polnischen Judentums (<i>Reprezentacja Żydostwa Polskiego</i>) nach dem tragischen Tod von Premier Generaloberst Władysław Sikorski	
6 July 1943, Tel Aviv. A Solemn Executive Consistory of the Representative Council of Polish Jewry (<i>Reprezentacja Żydostwa Polskiego</i>) held after the tragic death of General Władysław Sikorski	
IV/27	430
1943, wrzesień, 15, Londyn. Opublikowanie fragmentów rezolucji amerykańskiej reprezentacji Bundu w sprawie konfliktu polsko-sowieckiego	
15. September 1943, London. Veröffentlichung von Auszügen aus der Resolution der amerikanischen „Bund“-Repräsentation zur Frage des polnisch-sowjetischen Konflikts	
15 September 1943, London. Published excerpts of the resolution concerning the Polish-Soviet conflict as passed by the American representatives of the ‘Bund’	
IV/28	433
1943, październik, 3, Tel Awiw. Reportaż „Dziennika Żołnierza A[rmii] P[olskiej] na] W[schodzie]” o obchodach żydowskiego Nowego Roku przez żołnierzy APW	
3. Oktober 1943, Tel Aviv. Reportage der „Tageszeitung des Soldaten der polnischen Armee im [Nahen] Osten” (<i>Dziennik Żołnierza APW</i>) über die Feierlichkeiten zum jüdischen Neujahrsfest bei den Soldaten der polnischen Armee im [Nahen] Osten	
3 October 1943, Tel Aviv. The Soldier’s Daily of the Polish Army in the [Middle] East’ (<i>Dziennik Żołnierza APW</i>) reports on Rosh Hashanah as celebrated by soldiers of the Polish Army in the [Middle] East	

IV/29	437
1943, październik, 3, Tel Awiw. Depesza Związku Rabinów Uchodźców z Polski do dowództwa Armii Polskiej na Wschodzie	
3. Oktober 1943, Tel Aviv. Depesche des Rabbinerverbandes der Emigranten aus Polen (<i>Związek Rabinów Uchodźców z Polski</i>) an das Oberkommando der polnischen Armee im [Nahen] Osten (<i>Armia Polska na Wschodzie</i>)	
3 October 1943, Tel Aviv. Telegram from the Association of Rabbis Exiled from Poland (<i>Związek Rabinów Uchodźców z Polski</i>) to the Headquarters of the Polish Army in the [Middle] East (<i>Armia Polska na Wschodzie</i>)	
IV/30	438
1943, październik, 13, Londyn. Noworoczna odezwa Rady Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii do Żydów-żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych	
13. Oktober 1943, London. Neujahrsaufruf des Rates der polnischen Juden in Großbritannien (<i>Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii</i>) an die jüdischen Soldaten der bewaffneten Streitkräfte Polens	
13 October 1943, London. Rosh Hashanah Proclamation from the Council of Polish Jews in Great Britain (<i>Rada Żydów Polskich w Wielkiej Brytanii</i>) to Jewish Soldiers in the Polish Armed Forces	
IV/31	440
1943, listopad, 26, Londyn. Przemówienie radiowe Ignacego Schwarzbarta do Żydów i Polaków w okupowanym kraju	
26. November 1943, London. Rundfunkansprache Ignacy Schwarzbarts an die Juden und Polen in der besetzten Heimat	
26 November 1943, London. Radio Address of Ignacy Schwarzbart to Jews and Poles in the Occupied Homeland	
IV/32	442
1944, sierpień, 3, Warszawa. Odezwa komendanta Żydowskiej Organizacji Bojowej Icchaka Cukiermana „Antka”	
3. August 1944, Warschau. Aufruf des Kommandanten der jüdischen Kampforganisation (<i>Żydowska Organizacja Bojowa</i>) Icchak Cukierman, Deckname „Antek”	
3 August 1944, Warsaw. Proclamation of Icchak Cukierman [pseudonym] ‘Antek’, Commander of the Jewish Fighting Organization (<i>Żydowska Organizacja Bojowa</i>)	
IV/33	444
1944, sierpień, Londyn. <i>My, Żydzi polscy...</i> Juliana Tuwima	
August 1944, London. Julian Tuwim, „Wir, die polnischen Juden...”	
August 1944, London. ‘We, Polish Jews...’ authored by Julian Tuwim	

V. Aneks
Dokumentacja niemiecka

V. Anhang
Deutsche Dokumente

V. Addendum
German Records

- V/1..... 459**
21. September 1939, Berlin. Schnellbrief des Chefs des Reichssicherheitshauptamtes (RSHA) Reinhard Heydrich an die Chefs aller Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei über die Lösung „der Judenfrage im besetzten Gebiet“
1939, wrzesień, 21, Berlin. Telefonogram szefa Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy (*Reichssicherheitshauptamt*) Reinharda Heydricha do dowódców Grup Operacyjnych Policji Bezpieczeństwa (*Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei*) w sprawie rozwiązania „problemu żydowskiego na okupowanych terytoriach”
21 September 1939, Berlin. Transcript of a message received via telephone from the Chief of the General Security Office of the Reich (*Reichssicherheitshauptamt*) Reinhard Heydrich and directed to the commanders of the Security Police Operational Groups (*Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei*) concerning the resolution of the ‘Jewish problem in the occupied territories’
- V/2..... 467**
26. Oktober 1939, Warschau. Verordnung des Generalgouverneurs Hans Frank über die Einführung des Arbeitszwangs für die jüdische Bevölkerung des Generalgouvernements
1939, październik, 26, Warszawa. Rozporządzenie Generalnego Gubernatora Hansa Franka o wprowadzeniu przymusu pracy dla ludności żydowskiej Generalnego Gubernatorstwa
26 October 1939, Warsaw. Decree of General Governor Hans Frank regarding the introduction of compulsory labor for Jewish civilians in the *General Gouvernement*
- V/3..... 469**
23. November 1939, Krakau. Verordnung des Generalgouverneurs Hans Frank über die Kennzeichnung von Juden und Jüdinnen im Generalgouvernement
1939, listopad, 23, Kraków. Rozporządzenie Generalnego Gubernatora Hansa Franka o oznaczaniu ludności żydowskiej w Generalnym Gubernatorstwie
23 November 1939, Cracow. Decree of General Governor Hans Frank concerning the use of Distinguishing Marks by Jews in the *General Gouvernement*
- V/4..... 471**
Juli 1940, Krakau. Bericht der sog. Regierung des Generalgouvernements über die Lage der jüdischen Bevölkerung im Zeitraum bis zum 1. Juli 1940 – Auszug
1940, lipiec, Kraków. Sprawozdanie tzw. rządu Generalnego Gubernatorstwa o sytuacji ludności żydowskiej w okresie do 1 VII 1940 (fragment)
July 1940, Cracow. Report of the so-called Government of the *General Gouvernement* concerning the condition of the Jewish populace prior to 1.VII.1940 (extract)
- V/5..... 476**
2. Oktober 1940, Warschau. Anordnung des Chefs des Distrikts Warschau über die Bildung eines jüdischen Wohnbezirkes in der Stadt Warschau (des Warschauer Ghettos)
1940, październik, 2, Warszawa. Zarządzenie szefa okręgu (gubernatora dystryktu) warszawskiego o utworzeniu żydowskiej dzielnicy mieszkaniowej (getta warszawskiego)
2 October 1940, Warsaw. Decree of the Chief of the Warsaw District concerning the creation of the Jewish quarter (Warsaw Ghetto)

- V/6..... 482**
29. Juni 1941, Berlin. Fernschreiben des Chefs des Reichssicherheitshauptamtes (RSHA) an die Leiter der Einsatzgruppen und Einsatzkommandos der Sicherheitspolizei und des Sicherheitsdienstes mit Anweisungen für „Selbstreinigungsbemühungen“ in den bestetzten Gebieten der UdSSR (darunter auch in den 1939 von der UdSSR besetzten ostpolnischen Gebieten)
- 1941, czerwiec, 29, Berlin. Dalekopis szefa Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy (*Reichssicherheitshauptamt*) do dowódców Einsatzgruppen i Einsatzkommandos Sicherheitspolizei i Sicherheitsdienst zawierający wytyczne w sprawie „akcji samoczyszczących” na zajmowanych terenach ZSRR (w tym także na ziemiach wschodnich Polski okupowanych przez ZSRR w 1939)
- 29 June 1941, Berlin. Teletype of the Chief of the Office of Reich Security (*Reichssicherheitshauptamt*) to the Headquarters of the Einsatzgruppen and Einsatzkommandos Sicherheitspolizei and Sicherheitsdienst containing specific instructions on the ‘Self-Cleansing Actions’ in the occupied territory of the USSR (including the Eastern parts of Poland occupied in 1939 by the USSR)
- V/7..... 484**
15. Oktober 1941, Warschau. Dritte Verordnung des Generalgouverneurs Hans Frank über Aufenthaltsbeschränkungen im Generalgouvernement und über die Einführung der Todesstrafe für Personen, die Juden helfen
- 1941, październik, 15, Warszawa. Trzecie rozporządzenie Generalnego Gubernatora Hansa Franka o ograniczeniach miejsc pobytu mieszkańców Generalnego Gubernatorstwa, wprowadzające karę śmierci za udzielanie pomocy Żydom
- 15 October 1941, Warsaw. Third Decree of General Governor Hans Frank concerning restrictions on residency in the *General Gouvernement* and introducing a death penalty for aid rendered to Jews
- V/8..... 486**
16. Dezember 1941, Krakau. Rede des Generalgouverneurs Hans Frank auf einer Tagung der sog. Regierung des Generalgouvernements über den Plan zur Massenvernichtung der jüdischen Bevölkerung (Auszüge)
- 1941, grudzień, 16, Kraków. Przemówienie Generalnego Gubernatora Hansa Franka na posiedzeniu tzw. rządu Generalnego Gubernatorstwa o planie masowej zagłady ludności żydowskiej (fragmenty)
- 16 December 1941, Cracow. Speech by General Governor Hans Frank at a session of the so-called Government of the *General Gouvernement* concerning plans for the mass murder of the Jewish populace (extracts)
- V/9..... 489**
19. Juli 1942, Lublin. Anordnung des Reichsführers SS Heinrich Himmler an den Höheren SS- und Polizeiführer im Generalgouvernement, SS-Obergruppenführer Wilhelm Friedrich Krüger, mit der Festlegung des endgültigen Termins für die Aussiedlung der jüdischen Bevölkerung aus dem Generalgouvernement
- 1942, lipiec, 19, Lublin. Rozkaz Reichsführera SS Heinricha Himmlera do Wyższego Dowódcy SS i Policji w Generalnym Gubernatorstwie SS-Obergruppenführera Wilhelma Friedricha Krügera ustalający ostateczny termin zakończenia wysiedlania ludności żydowskiej z Generalnego Gubernatorstwa
- 19 July 1942, Lublin. Order of SS Reichsführer Heinrich Himmler to the Senior Commander of the SS and Police in the *General Gouvernement*, SS Obergruppenführer Wilhelm Friedrich Krüger decreeing the final date for the transport of Jews out of the *General Gouvernement*

V/10.....	491
15. Oktober 1942, Warschau. Bericht des Gouverneurs des Distrikts Warschau Ludwig Fischer für August und September (Auszug über die Ergebnisse der großen Aussiedlung des Warschauer Ghettos von Juli bis September 1942)	
1942, październik, 15, Warszawa. Sprawozdanie gubernatora dystryktu warszawskiego Ludwiga Fischera za sierpień i wrzesień (fragment o rezultatach wielkiego wysiedlenia getta warszawskiego w okresie lipiec-wrzesień 1942)	
15 October, 1942, Warsaw. Report for August and September written by Ludwig Fischer, Chief of the Warsaw District (excerpt about results of the great Warsaw Ghetto displacement between July and September, 1942)	
V/11.....	492
10. November 1942, Krakau. Polizeiverordnung des Höheren SS- und Polizeiführers im Generalgouvernement SS-Obergruppenführer Wilhelm Friedrich Krüger über die Bildung von Judenwohnbezirken (Ghettos) in den Distrikten Radom, Krakau und Galizien	
1942, listopad, 10, Kraków. Rozporządzenie Wyższego Dowódcy SS i Policji w Generalnym Gubernatorstwie SS-Obergruppenführera Wilhelma Friedricha Krügera o tworzeniu żydowskich dzielnic mieszkaniowych (gett) w dystryktach Radom, Kraków i Galicja	
10 November 1942, Cracow. Instructions of the Senior Commander of the SS and Police in the <i>General Gouvernement</i> , SS-Obergruppenführer Wilhelm Friedrich Krüger ordering the creation of Jewish residential quarters (Ghettos) in the Radom, Cracow and Galicia Districts	
V/12.....	499
16. Mai 1943, Warschau. Fernschreiben des SS- und Polizeiführers im Distrikt Warschau, SS-Brigadeführer Jürgen Stroop, über den Abschluß der Großaktion im Warschauer Ghetto	
1943, maj, 16, Warszawa. Dalekopis Dowódcy SS i Policji w Dystrykcie Warszawa SS-Brigadeführera Jürgena Stroopa o zakończeniu wielkiej akcji (Grossaktion) w getcie warszawskim	
16 May 1943, Warsaw. Teletype from SS and Police Commander for the Warsaw District, SS Brigadeführer Jurgen Stroop, concerning the termination of the <i>Grossaktion</i> (Great Action) in the Warsaw Ghetto	
V/13.....	502
2. August 1943, Krakau. Rede des Generalgouverneurs Hans Frank, Auszug über die Vernichtung von 3,5 Millionen Juden im Generalgouvernement	
1943, sierpień, 2, Kraków. Przemówienie Generalnego Gubernatora Hansa Franka (fragment o zgładzeniu 3,5 miliona Żydów w Generalnym Gubernatorstwie)	
2 August 1943, Cracow. Speech by General Governor Hans Frank (extract concerning the extermination of 3,500,000 Jews in the <i>General Gouvernement</i>)	